

1

Oppgave 1 (vekt 20%)

Veiledning: Svarene i denne oppgaven skal være korte og konsise. Gjerne ikke mer enn noen få setninger på hvert spørsmål.

- (a) Hva er monopolistisk konkurranse?

Skriv ditt svar her...

- (b) Hva menes med begrepet potensielt BNP?

Skriv ditt svar her...

- (c) Hvordan måles verdien av ikke-markedsrettet produksjon, som for eksempel produksjon av mange offentlige tjenester, i nasjonalregnskapet?

Skriv ditt svar her...

- (d) Hvordan defineres arbeidsledighet i offentlig statistikk? Hva er definisjonen på arbeidsledighetsraten?

Skriv ditt svar her...

- (e) Hvorfor fører et fall i BNP gjerne til en svekkelse av offentlig budsjettbalanse?

Skriv ditt svar her...

2

Oppgave 2 (vekt 50%)

Veiledning: I denne oppgaven skal du forklare de økonomiske mekanismene i hver deloppgave, men det er ikke ment at du skal bruke tid på å forklare modellen utover det som blir spurt om på oppgaven.

Les følgende oppgavetekst før du svarer på delspørsmålene:

Ta utgangspunkt i modellen

$$Y = C + I + G \quad (1)$$

$$C = z^C + c_1(Y - T) - c_2(i - \pi^e) \quad (2)$$

$$I = z^I + b_1(Y - T) - b_2(i - \pi^e) \quad (3)$$

$$T = z^T + tY \quad (4)$$

der $0 < c_1 < 1$, $c_2 > 0$, $0 < b_1 < 1$, $b_2 > 0$ og $0 < t < 1$.

Y er BNP, C er privat konsum, I er investeringer, G er offentlige konsum, t er skattesatsen, z^T er skatter og avgifter som er uavhengige av inntekt, T er nettoskattbeløpet og $i - \pi^e$ er realrenten. z^C og z^I er parametre som fanger opp andre faktorer som påvirker henholdsvis konsumet og investeringene. c_1 , c_2 , b_1 og b_2 er faste parametre som beskriver hvordan økonomien fungerer. Anta at $c_1 > 0$, $c_2 > 0$, $b_1 > 0$, $b_2 > 0$ og at $1 - c_1(1 - t) - b_1 > 0$.

(a)

Se på investeringsfunksjonen, ligning (3). Hva er de viktigste økonomiske mekanismene bak hvorfor økt BNP fører til økte investeringer ($b_1 > 0$) og at økt realrente fører til lavere investeringer ($b_2 > 0$)?

Skriv ditt svar her...

(b)

Modellen kan løses for Y , noe som gir

$$Y = \frac{1}{1 - c_1(1 - t) - b_1} (z^C - c_1 z^T - c_2(i - \pi^e) + z^I - b_2(i - \pi^e) + G) \quad (5)$$

Hva blir virkningen på BNP og investeringer av en eksogen fall i investeringslysten ($\Delta z^I < 0$)? Vis virkningene matematisk og forklar de økonomiske mekanismene.

Skriv ditt svar her...

(c)

Hva skjer med den offentlige budsjettbalansen etter det eksogene fallet i investeringene? Vis matematisk og forklar.

Skriv ditt svar her...

(d) Vi utvider nå modellen med en Phillipskurve

$$\pi = \pi^e + \beta \frac{Y - Y^n}{Y^n} + z^\pi \quad (6)$$

der Y^n er potensielt BNP, z^π er et parameter som fanger opp eventuelle andre inflasjonsendringer og $\beta > 0$ er et parameter.

Forklar de økonomiske mekanismene i arbeidsmarkedet bak at $\beta > 0$.

(Hint: husk at BNP er høyere enn potensielt BNP når arbeidsledigheten er lavere enn naturlig ledighet).

Skriv ditt svar her...

(e) Landet vi ser på har et fleksibelt inflasjonsmål for pengepolitikken. Vi antar at sentralbankens tar innover seg Phillipskurven og at rentesetting kan beskrives ved følgende renteregulering:

$$i = z^i + d_1(\pi^e - \pi^*) + d_1 z^\pi + (d_1 \beta + d_2) \frac{Y - Y^n}{Y^n} \quad (8)$$

der $d_1 > 0$ og $d_2 > 0$ parametre som beskriver sentralbankens rentesetting, og z^i beskriver en eksogen endring i renten.

Tegn opp en figur som viser ligning (5) og (8) i et diagram med Y på horisontalaksen og i på vertikalaksen (se ligning 5 i oppgave 2b). Bruk figuren til å vise konsekvensene av det eksogene fallet i investeringene ($\Delta z^I < 0$) på BNP og rentenivået. Husk å forklare de økonomiske mekanismene.

Skriv ditt svar her...

(f) Anta nå at de offentlige myndighetene velger å balansere budsjettet (endre G for å balansere budsjettet). Vis i et diagram med Y på horisontalaksen og i på vertikalaksen hvordan effekten av det samme fallet i investeringer ($\Delta z^I < 0$) på Y og i er annerledes fra tilfellet i oppgave 2d hvor myndighetene ikke balanserte budsjettet. Forklar hvorfor effektene er forskjellige.

(Hint: tegn opp effekten av fallet i investeringer ($\Delta z^I < 0$) på Y og i i et diagram med to tilfeller (i) der myndighetene ikke balanserer budsjettet (G er fast) og (ii) der myndighetene balanserer budsjettet (G justeres). Du trenger ikke å regne ut eksakt hvordan G må endres.)

Skriv ditt svar her...

3 Oppgave 3 (vekt 30%)

Veiledning: I denne oppgaven skal du ikke bruke en matematisk modell, men drøfte problemstillingen i oppgaven med egne ord.

Hva menes med en likviditetsfelle? Hvilke muligheter har sentralbanken til å stimulere økonomien i en likviditetsfelle? Er virkningen av finanspolitikk annerledes i en likviditetsfelle?

Skriv ditt svar her...